

KUNST IN ZICHT

**INFORMATIECENTRUM
BEELDENDE KUNST
EN ARCHEOLOGIE**

PROGRAMMA 1987 JAN/JUNI

Inhoud

blz. 2	Wat doet Kunst in zicht? Informatie over de kursussen. Inschrijving. Kursusvoorwaarden. Kortingen. Donateurs. Kleur in de architectuur.
blz. 3	Overzicht kunstgeschiedenis. 20e eeuwse kunst: jaren 70 en 80. Paasvoorstellingen in Oost- en West-Europa. 20e eeuwse kunst: Realisme.
blz. 4	Archeologie: de Etrusken.
blz. 5	
blz. 6	
blz. 7	
blz. 8	
blz. 9	
blz.10	Moderne Indonesische schilderkunst Inleiding tentoonstelling Jac. van den Bosch.
blz.12	Beelden in de stad Groningen.
blz.13	Vakantiekursussen. Kreta.
blz.14	Turkije.
blz.15	Malta.
blz.16	Overige informatie.

Wat doet Kunst in zicht ?

De stichting Kunst in zicht legt zich toe op het verbreiden van kennis over beeldende kunst en archeologie, om de ontwikkeling van artistieke belangstelling bij zoveel mogelijk mensen aan te moedigen. Daartoe organiseert de stichting cursussen waarin zowel historische als actuele onderwerpen op het gebied van beeldende kunst en archeologie aan de orde komen en aandacht wordt besteed aan lopende tentoonstellingen.

Uitgebreidere informatie over de cursussen is te verkrijgen via Postbus 1181, 9701 BD Groningen of bij Athena's boekhandel, Oude Kijk in 't Jatstraat 42 in Groningen.

Informatie over de cursussen.

Alle cursussen worden gegeven door deskundige docenten.

Bij iedere cursus ontvangt de cursist een syllabus met een samenvatting van de inhoud en literatuurverwijzingen.

De cursussen worden gegeven bij 'Forma Aktua', Nieuwe Ebbingestraat 129 in Groningen.

In de schoolvakanties vinden er geen bijeenkomsten plaats.

Inschrijving.

Inschrijving voor cursussen kan op twee manieren geschieden - door storting van het verschuldigde kursusgeld onder vermelding van de titel van de cursus op postgiro 4970581 t.n.v. stichting Kunst in zicht, Groningen. Tot uiterlijk 21 dagen voor aanvang van de cursus.

- door aanmelding en betaling bij Athena's boekhandel, Oude Kijk in 't Jatstraat 42, Groningen. Tot uiterlijk 5 dagen voor aanvang van de cursus.

Kursusvoorwaarden.

Bij onvoldoende deelname gaat een cursus niet door. Kursisten krijgen hiervan bericht in de week voor de geplande aanvangsdatum. Het reeds betaalde kursusgeld wordt uiteraard terugbetaald. Afzeggen door kursisten kan tot 21 dagen voor aanvang van de cursus. Het reeds betaalde kursusgeld wordt dan terugbetaald onder aftrek van fl. 25,- administratiekosten. In alle andere gevallen wordt geen restitutie verleend.

Kortingen.

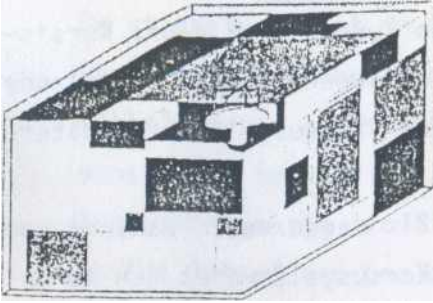
Enkele cursussen uit het programma zijn in combinatie te volgen. Bij inschrijving voor zo'n combinatie wordt een gereduceerd kursusgeld berekend. Donateurs, houders van een PAS 65+, CJP-ers en studenten ontvangen een korting van 10 Z op de vermelde kursusgelden.

Donateurs.

Wie de activiteiten van de stichting Kunst in zicht wil steunen kan donateur worden. Donateurs krijgen een korting van 10 Z op het kursusgeld en tevens wordt hen informatie over het programma van de stichting toegestuurd. Men kan donateur worden door minimaal fl. 15,- per cursusjaar over te maken op postgiro 4970581 t.n.v. stichting Kunst in zicht in Groningen, onder vermelding van 'donateur KIZ'.

Wijzigingen in het programma voorbehouden.

Kleur in de architectuur.

Maandag 5,12 en 19 januari +
exkursie op zaterdag 24 januari
(10.00 - 12.00 uur)

Tijd: 19.00 - 21.00 uur

Kursusgeld: fl. 55,- (incl. entree

Groninger Museum)

Docent: H.Hekkema

Kleur in onlosmakelijk met architectuur verbonden. Immers elk gebouw heeft kleur, al was het maar alleen de kleur van de gehanteerde bouwmaterialen.

In deze cursus zal het vooral gaan over de zelfstandige architektonische betekenis van kleur; over kleur als een element dat apart op een gebouw wordt aangebracht.

Hoewel kleur op historische gebouwen niet wordt vergeten, zal het accent liggen op de architectuur van de 20e eeuw. Aan de orde komen onder meer de ideeën over kleur en architectuur van Le Corbusier, Bruno Taut, het Bauhaus en De Stijl, van Goed Wonen, Aldo van Eyck en Emile Aillaud. Ook kleurtoepassingen in de hedendaagse architectuur zullen de revue passeren.

Ter afsluiting van de cursus wordt onder leiding van de docent een bezoek gebracht aan de tentoonstelling 'Kleur en architectuur' in het Groninger Museum.

i.s.m. het Groninger Museum

Overzicht kunstgeschiedenis:

Renaissance t/i de 19e eeuw.

Dinsdag 6,13,20,27 januari, 3 en
10 februari

Tijd: 19.00 - 21.00 uur

Kursusgeld: fl. 85,-

Docenten: B.Tjemkes en M.v.d.Wal

Met de komst van de Renaissance breekt een geheel nieuw tijdperk in de geschiedenis van de beeldende kunst aan. De eerste uitingen hiervan zijn te vinden in Italië, van waaruit hun invloed zich over heel Europa verspreid. De reactie op de Renaissance leidt tot het Maniërisme, waaruit vervolgens de Barok tot ontwikkeling komt. Van deze stroming is de Nederlandse kunst uit de Gouden Eeuw een van de belangrijkste onderdelen. De laatste decennia is er veel onderzoek verricht naar deze periode, met name naar de 'verborgen' betekenissen van de voorstellingen.

In het begin van de 19e eeuw worden opnieuw vele tradities in de kunst doorbroken. In de Romantiek komt voor het eerst de opvatting naar voren dat een kunstenaar zich in artistiek opzicht niet naar zijn opdrachtgever moet richten: de kunst wordt 'vrij'. In het Realisme wordt de traditionele thematiek verruimd tot alledaagse onderwerpen, terwijl bij het Impressionisme de betekenis van het onderwerp vervolgens ondergeschikt wordt aan de waarde van vorm en kleur. In het Symbolisme en de Jugendstil wordt tenslotte de basis voor de abstracte kunst gelegd.

20e eeuwse kunst: jaren 70 en 80 De

wedergeboorte van de figuratie

Maandag 2,9,16 en 23 februari +
exkursie op zaterdag 28 februari
(10.00 - 12.00 uur) Tijd: 19.00 -
21.00 uur Kursusgeld: fl. 70,-
(incl.
entree Groninger Museum)* Docent:
G.Prechtl

De eerste tekenen van een grote ommekeer in de beeldende kunst werden in het midden van de jaren '70 zichtbaar. De conceptkunst veranderde in kunst die een overvloed aan herkenbare beelden en leesbare tekens bevat. Een opvallend verschijnsel is de herleving van de schilderkunst.

De kunst van de laatste 10 jaar kenmerkt zich door een enorme beeldende vrijheid. Hierdoor ontstaan, op alle terreinen van de beeldende kunst, veel verschillende stijlen, die allen onder de noemer 'postmodernisme' worden geschoven. In de cursus zal uitgebreid aandacht worden besteed aan de ontwikkelingen in de schilderkunst: o.a. aan de jonge Italianen en Fransen, de wilde Duitsers en de Nederlanders. De tentoonstelling Sonsbeek'86 heeft de beeldhouwkunst weer volop in de belangstelling gebracht en zal eveneens aan de orde komen. Ook is er aandacht voor de vormgeving van produkten in onze alledaagse omgeving die sterk bepaald wordt door de ontwikkelingen in het design, dat o.a. door de groep Memphis grote veranderingen heeft ondergaan. De cursus wordt afgesloten met een excursie naar het Groninger Museum.

Paasvoorstellingen in Oosten West-

Europa.

Dinsdag 17 en 24 februari Tijd: 19.00

- 21.00 uur Kursusgeld: fl. 27,50

Docent: R.Veenstra

De verschillende voorstellingen van de gebeurtenissen rond Pasen tonen in de loop der eeuwen interessante ontwikkelingen, die vaak nauw samenhangen met theologische vernuftigheden en veranderingen in het algemeen denkpatroon.

Apocriefe en soms zelfs anti-Joodse elementen worden toegevoegd of verdwijnen weer.

Bij de kruisiging wordt Jezus in de eerste eeuwen bijna goddelijk afgebeeld; vanaf de achtste eeuw is Zijn afbeelding meer die van de lijdende mens. Verschillende details zoals zon en maan, kelk, schedel e.d. verdienen een toelichting. Bij de opstanding beeldt men aanvankelijk alleen de vrouwen bij het graf uit. Later kiest de Oosterse traditie voor een episode die plaats vindt vóór de opstanding: de nederdaling ter helle. Maar ook afbeeldingen van de opstanding zelf komen veelvuldig voor; met name in het Westen. Intrigerende elementen hier zijn de boekrol en de sloten, de grendels en ander ijzerwerk.

Naast de kruisiging en de opstanding komen in deze cursus ook hiermee verwante onderwerpen aan de orde, zoals Christus op de koude steen.

20e eeuwse kunst: het Realisme.

Maandag

9,16,23 en 30 maart

Tijd: 19.00 - 21.00 uur

Kursusgeld: fl.55,- (kombinatie mogelijk met cursus jaren 70 en 80, zie p.6; cursusgeld bedraagt bij intekening op beide cursussen fl. 112,50)

Wanneer we de term 'Realisme'gebruiken, lijkt het vanzelfsprekend dat iedereen weet, waar we het over hebben. Helaas is het tegendeel maar al te vaak waar. Hoe komt dat? Reden voor die verwarring is het grote aantal uiteenlopende betekenissen dat aan het woord gegeven wordt. Het lijkt dan ook zinvol om aan het begin van deze cursus duidelijkheid te verschaffen door deze wisselende betekenissen eens op een rijtje te zetten. Dat gebeurt niet zonder reden, want vragen als 'Waarom hoort het Realisme thuis in de moderne kunst? Werd er voordien dan niet op realistische wijze geschilderd?' of 'Welke soorten realisme kent de Nederlandse kunstgeschiedenis in de periode vanaf het eind van de 19e eeuw tot nu?' leveren kennis en inzicht op. En die zijn dan weer uitermate bruikbaar voor een nadere beschouwing van werken van Nederlandse moderne schilders, zoals Van Gogh, Charley Toorop, Carel Willink, Armando e.a. Graag nodigen we u uit voor een interessante, leerzame, maar vooral realistische kijk op het Realisme in de 20e eeuw.

Archeologie: de Etrusken.

Dinsdag 10,17 en 24 maart

Tijd: 19.00 - 21.00 uur

Kursusgeld: fl. 42,50

Docent: J.Schoenmaker

De Etrusken genieten een toenemende bekendheid, ondermeer dankzij het groeiende toerisme naar Toscane - de bakermat van deze beschaving - en de publiciteit rond het 'Jaar der Etrusken'.

Ondanks belangrijke archeologische vondsten bleef hun kuituur lange tijd raadselachtig. Slechts langzaam wordt het beeld van dit volk, dat leefde in de laatste eeuwen voor onze jaartelling, duidelijker. Vooral het werk van Prof. Massimo Pallottino (winnaar van de Erasmus-prijs) is voor onze kennis van de Etrusken van groot belang.

Vragen naar leefwijze en invloed op de Romeinen kunnen al redelijk beantwoord worden. Niettemin blijven veel dingen onopgehelderd.

Zo is het Etruskische schrift nog steeds moeilijk toegankelijk.

In drie lessen wordt u aan de hand van dia's en teksten wegwijs gemaakt in deze boeiende beschaving. Omdat onder andere het landschap, de steden en archeologische kollekties in diverse musea aan bod komen, is deze cursus ook geschikt voor hen die van plan zijn Toscane en omstreken te bezoeken.

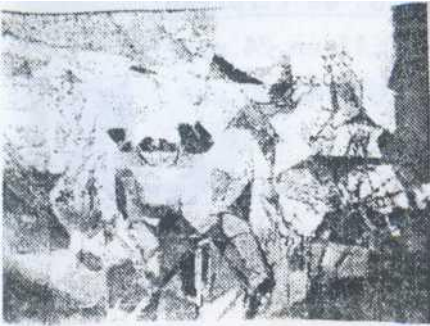
ontwikkeling van de moderneIndonesische schilderkunst.

Dinsdag 31 maart en 7 april

Tijd: 19.00 - 21.00 uur

Kursusgeld: fl. 27,50

--

Vanaf de dertiger jaren van deze eeuw heeft de schilderkunst in Indonesië zich tot een zelfstandige kunstvorm van internationale betekenis ontwikkeld.

De radicale veranderingen, die zich na de proklamatie van de Republiek, in 1945, op politiek en sociaal terrein vertrokken, vonden weerklank bij veel jonge schilders. Zij wilden enerzijds het 'eigene' van hun kuituur herontdekken, maar anderzijds probeerden zij ook toenadering te zoeken tot de internationale stromingen binnen de moderne kunst. Er ontstonden drie belangrijke scholen: Jakarta, Bandung en Yogyakarta, ieder met een eigen vormenleer, filosofie en dogmatiek. Tegenwoordig zijn de meeste tegenstellingen niet meer nadrukkelijk aanwezig; overal is sprake van een enorme veelzijdigheid.

De eerste kursusavond wordt de voorgeschiedenis behandeld, de breuk van de schilders met de traditionele portret- en landschapschilderkunst en het ontstaan van de belangrijkste kunstcentra. Op de tweede avond zullen enkele afzonderlijke schilders aan bod komen.

Inleiding op de tentoonstelling

Jac.P. van den Bosch.

Dinsdag 21 en 28 april

Tijd: 19.00 - 21.00 uur

Kursusgeld: fl. 27,50

Docent: H.Smit

Ooit gehoord van Jac.P. van den Bosch (1868-1948)? Als u ontkennend moet antwoorden, heeft u gelijk een goede aanleiding om deze cursus te bezoeken. U zult daarin kennis maken met deze kunstenaar uit het begin van deze eeuw, die een belangrijke rol heeft gespeeld als directeur van 't Binnenhuis te Amsterdam.

In de periode 1930-1935 maakte hij duizenden interieur- en binnenhuisontwerpen voor deze firma. Waren zijn meubelen aanvankelijk sober en puur vanuit de konstruktie ontworpen, zoals de meubelontwerpen van mede-direkteur H.P.Berlage, later gaat hij over op vormen in de stijl van de Amsterdamse School en Art Déco. Natuurlijk komt de plaats die hij inneemt in de Nederlandse kunst- en nijverheidswereld van rond de eeuwwisseling ook ter sprake.

Van 11 april t/m 14 juni is werk van Van den Bosch uitgebreid te zien op een overzichtstentoonstelling in het Drents Museum te Assen. Dit is een goede tweede aanleiding om deze leerzame cursus over een misschien nu nog onbekende, maar zeker niet onbelangrijke, meester te volgen.

Beelden in de stad Groningen.

Dinsdag 12 en 19 mei + exkursie op
zaterdag 23 mei (10.00-12.00 uur)
Tijd: 19.00 - 21.00 uur Kursusgeld:
fl. 42,50 Docent: H.Smit

Groningen kent langs de weg, op pleinen en aan gebouwen zo'n 250 beeldhouwwerken. Deze beelden hebben maar één ding met elkaar gemeen: ze bevinden zich in de stad. Verder verschillen ze van elkaar in vele opzichten.

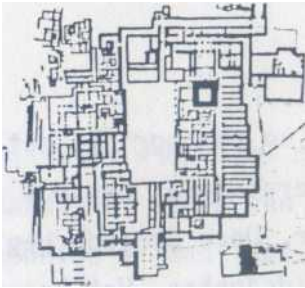
De verschillende interpretaties van beeldhouwkunst, die de algemene geschiedenis van de moderne beeldhouwkunst te zien geeft, zijn aan de hand van het Groninger beeldenbezit zichtbaar te maken. Uiteenlopende opvattingen over materiaaltoepassing en ideeën over de rol van een beeld zijn aan de kunstwerken af te lezen. Zo zijn er beelden die losstaand op hun sokkel aandacht voor zichzelf vragen, naast omgevingskunstwerken die als het ware een organisch onderdeel van de stad en de architectuur vormen. Ook zal ingegaan worden op de factoren die meespelen bij het ontstaan van beelden. Zo is het aantal beeldhouwwerken in de stad Groningen de laatste 30 jaar bijvoorbeeld sterk toegenomen door de zgn. 'iZ-regeling'.

Aan de cursus is een exkursie verbonden, waarbij onder leiding van de docent een tocht langs karakteristieke beelden wordt gemaakt.

Vakantiekursussen.

De vakantiekursussen vormen een apart onderdeel binnen het programma van Kunst in zicht. Tijdens twee avonden krijgt u veel te horen over populaire vakantiebestemmingen. Dit seizoen staan Kreta, Turkije en Malta centraal.

Naast kunsthistorische informatie worden er ook wat praktische toeristische tips gegeven.

Kreta.

Woensdag 1 en 8 april

Tijd: 19.00 - 21.00 uur

Kursusgeld: fl. 25,-

Docent: A.Borchert

Midden in het Aege'ische gebied ligt het eiland Kreta, een paradijs voor hedendaagse toeristen. Dit zonovergoten eiland kende echter ook al in de oudheid haar bekoring. Kreta vormde het middelpunt van de eerste grote bronstijd- beschaving, met de rijk versierde paleizen van Knossos, Phaistos en Mallia. Legendarisch is de mythe rond de oude koning Minos, naar wie de beschaving genoemd is.

In twee lessen wordt u langs het oude Kreta gevoerd. Bestudering van land en volk staan centraal bij de bespreking van de archeologische vondsten en monumenten, zoals paleizen, prachtige fresco-schilderingen, aardewerk en bronzen en gouden voorwerpen. De ontdekkingen en de eerste opgravingen van Evans en de ontcijfering van het lineair A en B worden in het verhaal niet vergeten.

Kortom: een cursus uitermate geschikt voor diegenen die meer van Kreta willen gaan zien dan zon, strand en zee.

Turkije.

Maandag 25 mei en 1 juni

Tijd: 19.00 - 21.00 uur

Kursusgeld: fl. 25,-

Docent: R.Veenstra

De Turkse kulturele erfenis is zo omvangrijk, dat we de voor de Westerse toerist meest interessante periode willen belichten: de Islamitische kuituur. Deze periode begint in 1071 met de veroveringen van de Seldsjoeken. Het hoogtepunt was wel toen in 1453 het laatste Byzantijnse bolwerk. Constantinopel, viel en door de heersers werd omgedoopt in Istanboel.

Turkije is een kruispunt van kulturen en de architectuur laat dan ook een boeiende vermenging zien van Perzische, Byzantijnse en Turks-Islamitische elementen. Moskeeën, madrasa's (hogescholen), mausolea, bazaars, paleizen en karavanserails in o.a. Diyarbakir, Konya (het beroemde derwisj-centrum), Bursa, Edirne en Istanbul passeren de revue. Ook enkele tot moskee omgedoopte kerken horen hierbij: in Istanboel de Hagia Sophia en de Karyi Djami met haar schitterende mozaïeken en fresco's; alles wordt u in deze cursus getoond. Maar ook de minder grootse schatten, zoals die uit het Topkapi-paleis, komen aan de orde.

Malta

Dinsdag 26 mei en 2 juni Tijd: 19.00

- 21.00 uur Kursusgeld: fl. 25,-

Docent:drs. Han Borg

Malta is voor veel mensen een onbekende vakantiebestemming. Naast het tonen van de toeristisch leuke plaatsen op dit zonnige eiland laat deze cursus u kennis maken met de rijke geschiedenis van Malta.

Wist u bijvoorbeeld dat de eerste sporen van bewoning op Malta al van 5000 jaar voor Christus dateren? En dat die nog altijd te bezoeken zijn?

Kortom een volledige cursus die uw vakantieplezier nu al laat beginnen.

Overige informatie.

De stichting Kunst in zicht doet meer.

Naast cursussen organiseert Kunst in zicht bijvoorbeeld ook exkursies naar tentoonstellingen en interessante plaatsen in de regio.

Tevens kunnen wij lezingen over de meest uiteenlopende onderwerpen verzorgen. In ons bestand staan vele namen van specialisten op zeer diverse terreinen. Tegen gunstige voorwaarden komen wij naar u toe om uw verenigingsavond een kunsthistorisch of archeologisch tintje te geven.

Eveneens bestaat de mogelijkheid een complete cursus uit ons aanbod 'bij u thuis' te brengen. Dit kan in alle plaatsen in de noordelijke regio.

Wilt u nadere inlichtingen over de activiteiten van Kunst in zicht, dan zijn wij gaarne bereid u die te verstrekken. U kunt ons bereiken via Postbus 1181, 9701 BD Groningen. Na ontvangst van uw schrijven nemen wij zo spoedig mogelijk telefonisch of schriftelijk contact met u op.

Vormgeving omslag: Gerard de Vries

Samenstelling inhoud: H.Borg, Y.Boonstra-van Dijk

Typewerk: M.v.d.Wal

De uitgave van dit programmaboekje is mogelijk gemaakt door Athena's boekhandel, Groningen.

